پەیامەکەی عەبدوڵلا ئۆجەلان و ئایندەی مەسەلەی ستەمی نەتەوەیی لە کوردستان.. موئەیەد ئەحمەد

گفتوگۆی شەماڵ عەلی لەگەڵ موئەیەد ئەحمەد لە کەناڵی هیوا

ڕوونکردنەوەی ڕۆژنامەی ڕەوت:

لە بەرنامەی (کەناڵی هیوا)ی یوتیوب تی قی، ئیوارەی (٣) مارسی (٢٠٢٥) گفتوگۆیەکی هاوڕی شەماڵ عەلی لە گەڵ هاوڕی موئەیەد ئەحمەد پێشکەشکرا بەناونیشانی: پەیامەکەی عەبدوڵلا ئۆجەلان و ئایندەی مەسەلەی ستەمی نەتەوەیی لە کوردستان.

لەبەر گرنگی باسەکان ڕۆژنامەی (ڕەوت) هەمان ناوەرۆکی ئەم گفتووگۆیەی بەکەمێ ئیدیتەوە ئامادەکردووە و هەر ڕستەیەکەشمان زیادکردبێ بۆ ڕوونکردنەوەی باسەکە لە نیوان دوو کەوانەی گەورەدا دامان ناوون.

شەماڵ عەلی: هۆکارەکانی پەیامەکەی ئۆجەلان و ئەو فاکتەر و پاڵپێوەنەرانی بوونە هۆی ڕاگەیاندنی بە تایبەت لەم کاتەدا (٢٧ -٢-٢٠٢٥) چین؟

موئەیەد ئەحمەد: لە هەردوو لایەنی ڕژێمی ئەردوگان و ئۆجەلانەوە چەند هۆکار و فاکتەرێکی تازە لە ئارادان، بەڵام سەرجەم ئەم جۆرە دەستپێشخەریە بۆ ئاشتەوایی (صلح)ی نیوانیان شتیکی تازە نییە چونکە لە چەند ساڵی ڕابردووشدا لە فۆرم و شیوازی تردا ڕویانداوە.

بۆ دەوڵەتی تورکیا و ڕژیمەکەی ئەردوگان بەشیکی هۆکارەکان پەیوەندیان بە کێشمەکێشی سیاسی ناوخۆی تورکیاوە هەیە و بەشیکی تریان پەیوەندی بە ئاڵوگۆڕ و پێشهاتەکانی ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستەوە کە پاش (١٦) مانگ لە جینوسایدی ئیسرائیل لە (کەرتی غەززە) و کەوتنی ڕژێمی سوریا و پاشکەشەی ڕژێمی ئێران لە ناوچەکە بەتایبەت پاش چوونە دواوەی (حزبوڵا)ی لوبنان، فەراهەم هاتووە.

“بەڵام هۆکاری پایەیتر لەهەر هەموو ئەمانە مەسەلە و کێشەکانی کەپیتالیزمە لە تورکیادا، مەسەلەی سیاسەت و نەخشە و ستراتیژێ بۆ بەڕیوەبردنی و ئیدارەکردنی بەرژەوەندییە نەتەوەیی و ناوچەیی و

نیودەوڵەتییەکانی خودی (سەرمایەی نەتەوەیی تورکیا) و ئەم سیستمە سەرمایەدارییە و ئەم ڕەوەندە ئابوری و سیاسییانەی کە لە ناو تورکیادا لە ئارادان”

ئەمە جگە لە بەرژەوەندییەکانی ئەردوگان بۆ مانەوەی خۆی و ڕژێمەکەی و ئامادەکاری بۆ هەڵبژاردنەکانی (٢٠٢٨) و پیوسیتی بە دەنگدەرانی ناوچەکانی کوردستانی تورکیا کە هەمووی فاکتەری سیاسیین و ڕۆڵیان هەیە بۆ ئەم دەستپێشخەریە.

بەڵام لە هەمووی گرنگتر و لە دڵی هەموو ئەم ئاڵوگۆڕییانەدا؛ “تورکیا وەک دەوڵەتێکی کەپیتالیستی ناوچەیی بەهێز و تەنانەت وەک هیزیکی نیودەوڵەتی، و دەوڵەتیکی میلیتاریستی ئیمپریالیستی، ئەیەوێت نەخشی خۆی بگیڕێت لە ناوچەکەدا، و هەر سیاسەتێکیش کە لەم فەترەیەدا ئەیگرێتەبەر، لەدواشیکردنەوەدا، پەیوەندی بەم مەسەلەیەوە هەیە؛ بە بەرژەوەندییە ئیمپریالیستییە ناوچەییەکانییەوە …”

شەمامە عەلی: سەبارەت بە فاکتەری ئاڵوگۆڕییەکانی ئەمڕۆی جیهان لەم ڕێکەوتنەدا چی دەڵێت؟

موئەیەد ئەحمەد: سەرهەڵدانی ترامپیزم و نیو فاشیزم و ڕەگەزپەرستی و گرتنەبەری ئەم سیاسەت و ستراتیژە بوەتە واقعی سیاسی لە زۆربەی وڵاتانی ڕۆژئاوادا، بەڵام ڕژێمی ئەردوگان ناتەبا نییە لەگەڵ ئەم پێشهاتانە و هەڵکشانی کۆنەپەرستی سیاسی جیهانی ئەمڕۆ، ئەویش لە بەرئەوەی کە ڕەوتی ئەردوگان، ئیستیبدادی و ئیسلامیستە، و لە هەوڵی بەهیزکردنی هەرچی زیاتری دەوڵەتی بورژوازی تورکیایە و لە بواری جۆراوجۆردا سیاسەتی نیوفاشیزم پەیڕەو دەکات و باس لە زیادکردنی دانیشتوانی تورکیا و بەهێزکردنی “ئیمپراتۆرەکەی” دەکات.

دیارە لە هەمان کاتدا ڕژێمی ئەردوگان ڕووبەڕووی قەیرانی ئابووری تورکیا و قەیرانی (سیاسی دەسەڵات و ڕژێمەکەیەتی)، بەڵام هەموو وڵاتان بە پلەی جۆراوجۆر قەیرانیان هەیە و لە هەماکاتدا ستراتیژیان هەیە، باسکەمان لێرەدا لەسەر ئەم ستراتیژەیە. ئەم ستراتیژەیە کە بەخۆی توخمەکانی، قەیران و تەماحکاری ئیمپریالیستی و جیۆپۆلیتیکسی بە هیژمۆنی ناوچەیی تەدایە بە دەوڵەتێک کە هیزەکی سەربازی گەورەیە و فرەشیاری درێنز و چەکی ترە و سوپاکەی لە جەنگێکی بەردەوامدا مەشقی پێکراوە.

بۆ تورکیا هەم سیاسەتی ئاشتییەوایەکەی و هەم سیاسەتی ناوچەییەکەی، بردنە پێشەوەی تورکیایە وەک دەوڵەتیکی یەکەم و بەهێز لە ناوچەکەدا لە هەولومەرجەکدا کە ڕژێمی ئیران پاشەکشەی کردووە و لە ژێر فشاری ناخۆیی و فشاریکی زۆری ئەمریکادایە، و

سوریاش ئاڵوگۆڕی تیا فەراهەم هاتووە بە قازنجی تورکیا. هەر بۆیە زیاتر لە جاران ڕژێمی ئەردوگان لە هەوڵدایە دریژکراوەیی ناوچەیی هەبێت نەک هەر تەنها وەک فیکری ئیخوانی و ئیسلامیزم، بەڵکو وەک هێزێکی ناوچەیی و دەسەڵات. دیارە هەموو ئەمانە لە پشتی دەستپێشخەریەکەی ئەردۆگان و ڕژێمەکەیەتی بۆ ئەوەی کە ئەم بوارە بە ئۆجەلان بدەن تەنانەت بە ئەگەری گەیشتن بە ڕیکەوتن لە گەل (پ ک ک)ش، بەڵام لە هەمان کاتدا ئەم ستراتیژ و سیاسەتە پرە لە ناکۆکی و کارێکی ئاسایی و سادە نییە.

شەماڵ عەلی: بۆچی ئیستا ئەم پەیامە دەنێردرێت؟ دیارە ئەوەی لە نامەکەی ئۆجەلاندا هاتووە شتێکی تازە نیە و دەستپیشکەریەکەی هی تورکیایە بەڵام بۆچی لە ئیستادا ئەم دەستپێشکەریە ئەکات؟

موئەیەد ئەحمەد: ئەوە ڕوونە کە بەرژەوەندیی سیاسی و ستراتیژی ئیستای تورکیایەیە کە ئەم مەسەلەیەی هێناوەتە پێشەوە (و ئەم دەستپێشکەریە ئەکات). بۆ ئۆجەلانیش (ئەم پرۆژەیە) شتیکی تازە نیی□ و ڕەنگە تەنها هەڵوەشاندنەوەی پ ک ک تازە بێت لە پەیامەکەیدا.

هەروەها، [پ ک ک] لە ژێر فشاریکی گەورەدایە و ئەم پەیامەی ئۆجەلان لە پێگەی□ک□ی ب□هی□ز□وە نییە هەم لەبەرئەوەی کە تورکیا زۆر بەهێزترە لە جاران و فشارێکی گەوەرەی سەربازی دروستکردووە بۆ (پ ک ک) و کادرگەلێکی زۆر لە [پ ک ک] کوژراوە. بەڵام لە لایەکی ترێشەوە [پ ک ک] بەهێزە هەم لە باری ئابوورییەوە و هەم لە باری نفوزی سیاسی و فیکری و کەلتوری لە ناو بزوتنەوەی نەتەوەیی کورد، بە تایبەت لە تورکیا و سوریا و کاریگەری بەجێهێشتووە و پایەیەکی کۆمەڵایەتی هەیە. ئەم فاکتۆران□ یارمەتیدەرن کە گەر واز بهێنێ لە هێزی چەکداری ئەتوانی دریژە بدات بە کاری سیاسی خۆی بە شیوازی تر.

بەڵام ئەو نامەیەی ئۆجەلان بەدەر لە ناوەرۆکێکی فیکری و سیاسی و مەسەلە و پلانیک کە تیاییدایە لەبەراورد بەو واقعەی کە لە دەرەوە هەیە، دوو شتی جیاوزن. مەرج نییە ئەم پەیام□ ب□ب□ت بە کردار و تەنانەت [پ ک ک]ش پێی ڕازی بێت لەگەڵ هەموو نفوزێکی فیکری و سیاسی کە ئۆجەلان هەیەتی.

شەماڵ عەلی: ئەگەرەکانی شکستی زیاترە یا جێبەجێکردنی؟

موئەیەد ئەحمەد: توخمەکانی شکستی زۆر تیایە، بە ڕای من، چونکە دوو لایەنی زۆر نابەرامبەر و نایەکسان لەم ڕیکەوتنەدا هەن، مەرج فەرزکراوە بە سەر لایەکیاندا، نەک ئەوەی ئوردوگان هاتبێتە پای ئەوەی کە ئاشتەواییەکی جیدی بکات. و لەلایەن [پ ک ک]شەوە بواری ئەوەی تیایە کە گەر ئەم پرۆسەیە سەر نەگرێت، ئەو دریژە بە کاری خۆی بدات و ڕژێمی ئیران هەیە کە دەتوان□ یارمەتیدەری بێت و لە

هەماکاتیشدا هێزی هەیە و هێزەکانی [هەسەدە] هەیە بۆیە من باوەر ناکەم کە ئەم پرسەیە بە سادەیی بچێتە پێشەوە.
هەروەها ڕژێمی ئەردوگان لە ژێر فشارێکی ناوخۆیی ئازادیخوازانەی ئەوتۆدا نییە تا ئەم مەسەلەیە چارەسەر بکات دیارە ئەمەش بە هۆی شەڕ و پێکدادان و درز و قەڵشت لە نێو چینی کرێکار لە ناخەی تورکیا و بەشی کوردستانەکەیدا، کە نفوزی فیکری ناسیۆنالیستی لە هەر دوو تەرەفەوە دروستی کردووە.
شەمال عەلی: بەڵام لە ژیر فشارێکی ئابوری گەورەدایە تورکیا و ئەبێ ئەو ڕاستییە بزانین و فشاری ئابووری هەیە لەسەر ڕژێمەکەی.
موئەیەد ئەحمەد: ئەم پرۆژەیەی ئەردوگان مەرج نییە وەک سیاسەت و ڕێگە چارەی ئابووری هاتبێتە ئاراوە، چونکە چارەسەری قەیرانی ئابوری سیاسەتی موشەخەستری ئابوری دەوڵەت و تەنانەت هەر ئیستا توانیویەتی کەمێک، بە گۆڕینی سیاسەتی لەو بوارەدا، گرانی بهێنێتە خوارەوە. بروام وا نییە کە ڕێگە چارەی ئابوری لە پشتی ئەم دەستپێشکەرییەی تورکیاوە بێت، بەڵکو زیاتر ئەوەیە کە سیاسەتێکی هەیە ڕژیمی تورکیا و ستراتیژیکی هەیە بە ئیدارەی کەپیتالیزم و بەرژەوەندە ناوچەییەکانی و تەماحکارییە ئیمپریالیستییەکانی وە ئەمە لە پشتی ئەم پرۆژەی ئاشتەوایەوەیە.
ئوردوگان پێش باخچەلی ئاماژەی دا کە بارودۆخی ناوچەکە گۆڕاوە و ئەبی تورکیا جێگە و شوێنی خۆی و ستراتیژی لەم هەلومەرجەدا دیاری بکات، نەک هەر ئەمەش بەڵکو ئەم ئاڵوگۆڕییانە فرسەتێکە کە ئەردوگان و ڕژێمەکەی ئەو بەرژەوەندییە ستراتیژیانە بەرەو پێش ببن و ئەم دەست پێشخەرییەش هەر لەم ڕاستایەدایە.
شەمال عەلی: تۆ باسی ئیمپراتۆرییەتت کرد، ئەردوگان دەیەوێت خۆی پێناسە بکاتەوە، و یان چی؟
موئەیەد ئەحمەد: ئوردوگان خۆی باسی ئەو مەسەلەیە ئەکات و بەڵام هەر دەربرین و کونسێپتێکی سیاسی لە سەر زەمینەی ئەمڕۆی سەرمایەداری وواقعی جیوپۆلیتیکسی ئەتوانی مانای هەبێت. تورکیا ئەیەوێت ببی بە هێزێکی ناوچەیی گەورە و ئیستا ئەو دەورە ئەبینێت وکۆنسێپتی ئیمپراتوری ئەو ئەم مانایەی هەیە.
شەمال عەلی: بەشێک لە چەپەکان بەوایان وایە کە ئەجەلان و تورکیا ناتوانن چارەسەری مەسەلەی نەتەوەیی بکەن لە کوردستانی تورکیادا؟ تۆ ئەڵێی چی؟
موئەیەد ئەحمەد: مەسەلەی نەتەوەیی، مەسەلەیەکی سۆشیالیستی نییە تا نەتوانری لە چوار چیوەی کۆمەڵگەی بورژوازییدا چارەسەر بکرێت. هەر بۆیە بەو شیوە ڕەها (مطلق)یە نییە، کێشەی نەتەوەیی مەسەلە و پرسەیەکە و لە ڕەچکەی خۆیدا و ڕەنگە لە ڕەوەندی پەرسەندنی

ناکۆکییەکانی کۆمەڵگای سەرمایەداری و خەباتی چینایەتی ناو ئەم وڵاتەدا ئەم مەسەلەیە چارەسەر ببێ.

شەماڵ عەلی: کاریگەری ئەم پرۆسەیەی ئەردوگان لەسەر جوڵانەوەی ناسیونالیستی چی دەبێ؟ و لەسەر جوڵانەوەی سۆشیالیستی چۆن دەبێ؟

موئەیەد ئەحمەد: ئەم پرۆسەیە کاریگەری هەیە لەسەر کوردستانی تورکیا وعێراق و زۆر شوێنی تر، و لەسەر باڵە جیا جیاکانی بزوتنەوەی ناسیونالیستی بە نمونە، ئەوەی کە هەتا ئیستاش پابەندە بە شۆری چەکدارییەوە، ئەم سیاسەت و ستراتیژە و ئەم پرۆسەیە کاریگەری نەرینی لەسەر دائەنێ.

ناسیونال ڕادیکاڵەکانی ناو بزووتنەوەی نەتەوەیی هەر ئیستا تۆشی نائومێدی بوون کە هەموو مەسەلەیەکی ئەوە بوو کە چەند بە دژی (پارتی)یە، بەڵام ئیستا سەیر دەکات کە (پارتی) و (پ ک ک) پێکەوە پرۆژەیەک دەبەنە پێشەوە.

کاریگەری لەسەر بزوتنەوەی سۆشیالیستی و کرێکاری لە کوردستانی سوریا و تورکیا و شوێنەکانی تر جیاوازە. چینی کرێکار لەم ناوچانەدا دەرگیری کۆتی فکر و (ئاسۆی سیاسی) ناسیۆنالیستییە و هەر پاشەکشەیەک لە کۆنترۆڵی سیاسی و هیژمۆنی فکری و سیاسی ناسیۆنالیزم، فەزایەک دەکاتەوە لە بەردەمیان و لە بەردەم خەباتی چینایەتییان. بەم مانایە ئەوە ئەرێنییە گەر شەڕ و پێکدادان نەبێت و لە پرۆسەیەکی سیاسیی و فەزایەکی ئاوەڵای سیاسی و ئارامدا کێشمەکێشەکانیان بەرەوپێش بەرن.

شەماڵ عەلی: با بچینە سەر شیکردنەوەی ناوەڕۆکی نامەکەی ئۆجەلان.

موئەیەد ئەحمەد: پەیامەکەی ئۆجەلان هەر هەمان ئەو سیستەمەیە کە ئۆجەلان هەیەتی کە پاش ڕووخانی [یەکەتی سۆڤیەت] دەریبڕیوە و کە بڕوای بە دەوڵەت نەتەوە و فیدڕاڵیەت و حوکمی زاتی نەماوە. هەروەها ئەوە سنووربەندی کردووە لەگەڵ سۆشیالیزمی ڕەسمی و ستالینیزمدا.

یەکێک لە کێشە بناغەییەکانی ئۆجەلان ئەوەیە کە ناچیتە سەر چین و سۆشیالیزم، و ئەو دوو مەسەلەیەی بەجێهێشتووە. ئەو سنووربەندییەی لەگەڵ سۆشیالیزمی دامەزراودا (الاشتراكية المشيدة)دا، مانای هەیە بە ئۆجەلان و سنووربەندییە لەگەڵ هەر جۆرە سۆشیالیزمێکدا ڕەنگە ئەمەی خۆی بە سۆسیالیزم دابنی، بەڵام وەکو سیاسەت و ئەجیندە لە سیستمی فیکری ئۆجەلاندا سۆشیالیزم بەو مانا چینایەتییەی نەماوە و ئەمە لە نامەکەیدا ڕوونە.

شەماڵ عەلی: بەڵام ڕێبازی ئۆجەلان کە پێ ئەوترێت بەڕێوەبەریی دیمکراسی تێزی (بوکچین)ە کە مانیسیپاڵیەتییە کە لەم ڕێگەیەوە سۆشیالیزم ئەنجام دەدات بەڵام وایە باسی چین و خەباتی چینایەتی

لە فیکری ئۆجەلاندا نەماوە.
موئەیەد ئەحمەد: جگە لە وەش ئۆجەلان باسی کەپیتاڵ ناکات، باسی کەپیتالیزم وەکو سیستەم ناکات، بەڵام ڕەخنەی لە دەولەت نەتەوە هەیە. سۆشیالیزم یانی ڕزگاربوون لە سەرمایە، لە خاوندارێتی تایبەت بە ئامرازەکانی بەرهەمهێنان و ئەم کۆنسێپتە نەماوە لە لای ئۆجەلان.
هەر خودی ئەم سیستەمە فیکری و سیاسییەی ئۆجەلان گەر سەیری بکەیت لە دیدگای سۆشیالیستیەوە، دەبینی کە ئەمە ئەڵقەیەکی میانەیی [وسطی] و ڕێگوزەرە بۆ چارەسەری مەسەلەی نەتەوەیی، بەڵام ئەم ئەلقەیە ماناکەی ئەوە نییە کە دەگاتە شێوە چارەسەری سۆشیالیستی بە کێشەکە، بەڵکو ئەڵقەیەکی میانەییە کە ئەوی تریان واتە ئەو چارەسەر سۆشیالیستییە لەبار دەبات و ئیحتوای دەکات.
ناسیونالیزمی تەقلیدی کورد وەک ئەوەی [بەرزانی و پارتی] کە باسی دەوڵەتی کوردستان و تەنانت ڕیفراندومیان بەرپاکرد بۆی و [مەسعود بەرزانی] دەیویست کاتێک کە خۆی سەرۆکە ئەو مەسەلەیە ئەنجام بدات، ئەو ستراتیژەیان هەیە، بەڵام ئۆجەلان هاتووە لە شێوەنێکی ترەوە باس لە مەسەلەکە دەکات. ئەم لە پایەوە و لە کۆمینیەتییەکان کە شوناسی جیاوازیان هەیە دەست پێ دەکات. ئۆجەلان پرسی چینەکان و ڕووخاندنی سەرمایە و دامەزراندنی کۆمەڵگای سۆشیالستی و بەرقەرارکردنی یەکسانی نیوان ئینسانەکان لەسەر بنەمای دامەزراندنی سیستەمیکی ئابوری -کۆمەڵایەتی بەرزتر کە (کۆمۆنیزمە) لە دەستوری کاری خۆی وەلا ناوە، و لە سیستمی فیکری [پ ک ک] و هیچ لایەنێک لەو لایانەنەی بەرگریکار لە ئۆجەلانیشدا نییە.
ئەو سنوربەندییەی کە ئۆجەلان کردوویەتی لە بەرامبەر “سۆشیالیزمی واقعیدا” هەر سنوربەندی نییە لەگەڵ ئەو جۆرە شۆشیالیزمەدا، بەڵکو سنوربەندییە لەگەل خودی سۆشیالیزمی شۆرشگێڕانە و مارکسیزمدا.
ئەگەر لە ڕوانگەی میژووییەوە سەیری بکەین ئەبینین کە ئەم تەڕحەی ئۆجەلان تەڕحێکی میانەیی و ڕێگوزەرە بۆ چارەسەری مەسەلەی نەتەوەیی و هی هێز و لایەنێکی ناسیۆنالیستیتە، و هەر بەو پێیەش بە لە باربردنی ڕێگەچارەی سۆشیالیستییە بۆ مەسەلەی نەتەوەیی.
شەماڵ عەلی: ئەوەی کە ئۆجەلان ئەیەوێت بیهێنی هەر ئەوەیە کە ئیستا لە رۆژئاوای کوردستاندا هەیە. من ناتوانم ئۆجەلان ئیتهام بکەم بەوەی کە لە هەولیردا هەیە چونکە ئۆجەلان بە هەموو تیزەکانیەوە بە دژی ئەو پرۆسەیە.
موئەیەد ئەحمەد: من وتم تەرحەکانی ئۆجەلان مەسەلەیەکی ڕێگوزەرە [انتقالی]ە، و ئەوەی بەجیهیشتووە کە لە هەولێرە، بەڵام من باسی شتیکی واوەتر دەکەم. تۆ خۆشت باست لە هەندێ ناکۆکی کرد تەنانەت

مەسەلەی پێشێلکاری ئازادی سیاسی و دەوری هێزەکانی [هەسەدە]. ئەمانە هەمووی کێشەدارن، و ئاوا نییە بە سادەیی بڕوات و کۆمەڵگە زۆر لەوە ئالۆزترە کە بتوانی کۆنسێپتی چینایەتی لە سیستمی بیرکردنەوەتدا دەر بکەیت و بەڕێی من شتیکی جیاواز دەهێنمە دەرە لە (بەرژەوەندی جەماوەری نەدار)، و ئەوە ئەزمونی هەموو دنیایە.

ئەمەی ئەجەلان کۆمەڵێک شتی باشی تیایە هەم لە سەر مەسەلای ئازادییەکانی ژنان و تیپەڕاندنی سنووری نەتەوە و چاکسازی بواری ژینگە و هەموو ئەمانە جێگەی [تەئییدن]، بەڵام باسەکە لەوە واوەترە.

شەمامە عەلی: دیموکراتیزمی کۆنفیدرالی وئەم ستراتیژە چۆن لە بەرامبەر تەرحی سۆشیالیستیدا وەستاوە؟ ئەوانە چین کە ڕیگە چارەی سۆشیالیستی بۆ مەسەلەی نەتەوەیی کارسازتر ئەکەن؟

موئەیەد ئەحمەد: کێشەیەک هەیە کە ستەمی نەتەوەییە وە ئەمەش بەپلەی سەرەکی لە سەری خەڵکی کریکار و زەحمەتکێش و ژنان و لاوانی ستەملێکراودا دەشکێتەوە، و خەبات و بەرەنگاری هەیە بەرامبەری، بەڵام کە دەتە سەر سیاسەتی ئەم بەرنگاربوونەوەیە لە لایەن ڕەوتی بورژوا ناسیونالیستی کوردەوە، دیارە بورژوا ناسیونالیستی عەرەب و فارس و ئەوانی تریش هەر وەهایە، لەبار دەبرێت و فۆڕمەکی دەداتە و شیواز و شێوەکارەکیشی بە دەهێنێ و بە میکانیزمێک ئامانجەکانی خۆی دەباتە پێشەوە و ڕێگە بە بەرەوپێشچوونی (بزوتنەوەی چیانیەتی سەربەخۆی کرێکاران) دەگریت.

لە بری ئەوەی سیاسەتی دژی ستەمی نەتەوەیی لە پەیوەند بە کۆمەڵگەکەوە و بە خۆدی ئەو چینەوە کە بەدەست ئەو ستەمە نەتەوەییەوە دەناڵینە بەرجەستە بکرێتەوە و بە ئەنجام بگات، ڕەوتی ناسیونالیست یەکسەر دەیباتەوە ناو کێشمەکێشی ناوچەیی و جیۆ سیاسییەوە، و ئەم فۆرمەی دەداتە، و دیارە لە هەمانکاتدا بە هێزی چەکداریەوە ئەم کارە دەکات و بەجارێک پرۆسەکە کۆتایی پێ دەهێنی و ئەمەش دەبێتە بەشیک لە کۆنترۆلی بورژوا ناسیونالیست بە سەر بزوتنەوەی سۆشیالیستی لە هەموو ناوچەکانی کوردستاندا و هەردەم دووبارە دەبێتەوە وە (پ ک ک)ش هەمان کار دەکات.

بەشیک لە ناسیونالیزمی چەپ و تەنانەت هەندی لە سۆشیالیستەکان کە چەپی ناسیونالیستن دەن بە هەمان شیوە ئەم کلتوور و ترادسیەنە و شیوە کارە ئەنجام دەدەن، و لەدوا شیکردنەوەدا وەکو باڵێکی تری ناسیۆنالیزم دەور دەبینن و ڕێگری بە بزوتنەوەی کرێکاری و کۆمۆنیستی دادەنێن کە (بەهێز ببیت وەک بزوتنەوەیەکی سەربەخۆی چینایەتی) و سیاسەتی سەربەخۆی خۆی لە بواری وەلانی ستەمی نەتەوەیی بەئەنجام بگەیەنێ، و ڕیگە چارەی سۆشیالیستی بە مەسەلەی

نەتەوەیی خۆی بەرجەستە بکاتەوە. بەم پێیە هەر زوو چینی کرێکار و بزوتنەوەی کۆمۆنیستی سەرکوت دەکەن و (ناهێلن ئینتیرناسیۆنالیزم و هاوخەباتی چینایەتی نیوان کرێکارانی نەتەوە جۆراوجۆرەکان) گەشە بکات.

خۆمان لە هەموو ئەم کێشمەکێشەدا ژیاوین و دیومانە. لە ساڵی (١٩٨٤) و لە کاتی ناکۆکییەکانی ناو ڕێکخراوی "یەکێتی تیکۆشانی کارگەران" و سەرەتای دروستبوونی ڕێکخراوی "ڕەوتی کۆمۆنیست"، بەیاننامەیەکمان دەرکرد لە بەرامبەر دانوسانەکەی [مفاوەزاتەکەی] [یەکێتی نیشتمانی کوردستان] لەگەڵ ڕژێمی [بەعس]دا، و بەیاننامەکەمان هەر بەناوی "کۆمۆنیست"ەوە دەرکرد. لەوەدا وتمان کە بۆ ئیمەی کۆمۆنیست ئەوە فەرق ناکات [یەکێتی] دانوسان دەکات یان شەڕ دەکات، چونکە هەردووکی یەک سیاسەتە و کاری یەک ڕەوتە کە ئیمە لە دەرەوەی ئەوین و لە بەرامبەریداین. ئیستاش بۆ ئەم پەیامەی ئۆجەلان و (پ ک ک) هەمان شتە گەر شەڕ بکات یان ئاشتی هەر هەمان سیاسەتە و هەمان ڕەوتە.

تەرحی ناسیونالیستی کلاسیک ئەوەیە کە دەوڵەتی سەربەخۆی کوردستان دروست ببێ، وە دروستبوونی ئەم دەوڵەتە [لە دیدگای بەشیک لە چەپەکان] هەقی نییە بەسەر ئەوەی کە بوژروازی ئیدارەی دەکات، یا [پارتی]، وەیا هەر لایەنیکی تر. تەنانەت لە ڕیفراندۆمەکەی (٢٠١٧)دا زۆر ڕوون بوو کە بەشیکی زۆری چەپەکان و سۆشیالیستەکان کەوتنە شۆینی ئەو مەسەلەیە. تیوریەکەیان ئەوە بوو کە کێشە نییە [بارازنی] باسی ڕیفراندۆم دەکات و"گرنگ ئەوەیە" کە ئەو ڕیفراندۆمە سەربەخۆیی کوردستان ئەنجام دەدات و ئیمە ئەبێ بڕۆین لەگەڵیدا لەبەرئەوەی مەسەلەی نەتەوەیی چارەسەر دەکات، و ئەمە تیۆریەکەیان بوو و دیارە ئەم باس و تیورییە نا سۆشیالیستیە. وەک کۆمۆنیستیک زۆرورە بە موشەخەسی باسی مەسەلەی نەتەوەیی بکەیت و (بەرژەوەندی خەباتی ڕزگاریخوازانەی کرێکاران و زەحمەتکێشان لە ستراتیژتدا بێت).

مافی دیاریکردنی چارەنوس و تا ئاستی دەوڵەتی سەربەخو، وەک کۆمۆنیستیک پەیرەوی دەکەیت، بەڵام ئەم مەبدەئە گشتییە لە واقعی ئەمرۆی سەرمایەداری و پارسەنگی هێزە چینایەتییەکانی دەروونی و لەم هەلومەرجەی پۆلاریزەبوونەوەی چینایەتی ئەمرۆدا کە جیهان تا داو پلە چینایەتی بووەتەوە، مانی خۆی هەیە، و ناتوانی بە ئاسانی بڵیی ئەگەر [پارتی] بچێت ڕیفراندۆم بکات یانی مەسەلی نەتەوەیی چارەسەر دەکات و ئیتر تەواو [وەک ئەوەی کە ئەم مەسەلەیە سەربەخۆ بێت و هیچ لایەنێکی چینایەتی و مۆرکی کێشمە کێشی چینایەتی پیوە نەبێت]. پارتی مەسەلەی میللی بە فۆرمێک چارەسەر دەکات کە بە

بورژوای و ناسیۆنالیزمە، بەڵام بە چینی کرێکار هەمان کێشە هەر ماوە بە شێوەیکی تر و گواستنەوەی (چەوسینەرایەتی لە بورژوازی دەروەی کوردستانەوە بە بۆرژوازی ناوخۆی کوردستان).
لە بەینی (لە دەرەوەی) ئەم تەرحە کلاسیکە و ئەوەی ئەجەلاندا بە چارەسەری مەسەلەی نەتەوەیی تەرحی سۆشیالیستی هەیە کە جیاوازە لە هەردوکیان. تەرحی سۆشیالسیتی وەک وتم، یەکەم، چینایەتییە و لەسەر بنەمای چینەکەوە دەست پێ دەکات و بەرژەوەندی خەباتی چینایەتی لەبەرچاو دەگرێت، و دووهەم سۆشیالیزم و خەبات بۆ سۆشیالیزم پرۆسەکە و شتیک نییە و بڵێیت کاتیک بەئەنجام دەگات کە هەر دەبێ تۆ داینێیت بە سەربەخۆیی نەتەوەییدا تێپەڕێت و بڕوات، گوایا ئینجا دەگەیتە سۆشیالیزم. زۆر کەس لە چەپەکان وسۆشیالیستەکان ئەوە دەخەڕوو و ئەڵێن با سەربخۆییەکە ئەنجام بدەین ئینجا سۆشیالیزم لە کوردستاندا بەئەنجام دەگات، لە وەڵامدا دەڵێیم بەڵام سۆشیالیزم پرۆسەسە و خەباتەکی چینایەتییە، و ئەگەری ئەوە هەیە لەم پڕۆسەسەدا کرێکارانی تورک و عەرەب و فارس و کورد زمان کە بەرژەوەندییەکی هاوبەشی چینایەتیان هەیە سۆشیالیزم ئەنجام بدەن پێش هەر سەربەخۆیییەک و (خۆیان فۆڕمێکی دیارکراو بە چارەسەری هەمان کێشەی نەتەوەیی ئەنجام بدەن). دیارە ئەم تەرحە زۆر زۆری فەرقە لەگەڵ ئەو تەرحەی تریاندا و دوو تەرحی چینایەتی جیاواز و دوو مەنهەج و تیوری جیاوازن.
ئەمەی ئەجەلان بە ڕای من و بەدەر لە ووردە کاری خاڵەکانی ئەلقەی میانەییەیە لە نیوان تەرحی کلاسیک و تەرحی سۆشیالیستی، بەڵام ئەم ئەڵقە میانەییەیە ئیحتوای تەرحی سۆشیالسیتی دەکات و ڕێگرتنە لێی نەک گەشەسەندنی تەرحی ئەجەلان بە تەرحی سۆشیالیستی.
٢٠٢٥-٣-٣١